

принципи верховенства права, поваги до прав людини та демократії. Захист права з боку держави виявляється і в конституційному самообмеженні державної діяльності щодо людської свободи, і в її активній діяльності на здійснення позитивних обов'язків стосовно ефективного і реального втілення прав людини [5, с. 139]. Зміст правозахисної функції сучасної держави окреслює предметну діяльність всього механізму держави (сукупності державних інститутів), спрямованого на утвердження фундаментальних конституційних принципів, на яких заснована держава, передовсім принципів верховенства права, поваги до прав людини та демократії.

Список використаних джерел

1. Паршак С. А. Механізм забезпечення прав учасників кримінального провадження у контексті правозахисної функції держави. *Європейські перспективи*. 2014. № 7. С. 157–162. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_7_29.

2. Корнієнко П. С. Співвідношення понять і практики здійснення правоохоронної та правозахисної діяльності в Україні. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 3. С. 60–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2014_3_15

3. Гусарев С. Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти. Київ : Знання, 2005. 375 с.

4. Бондаренко А. Форми реалізації правозахисної функції сучасної держави: до постановки проблеми. *Юридичний вісник*. 2014. № 6. С. 282–288. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urid_2014_6_49

5. Копча В. В. Правозахисна функція держави: доктринальні підходи до розуміння. *Публічне право*. 2019. № 2 (34). С. 132–140.

Козачина Анна Меружавівна,
здобувач кафедри кримінального прав
Національної академії внутрішніх справ

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Корупція – одне з найнебезпечніших соціально-правових явищ, що заважає розвитку правової, економічної, політичної та інших сфер суспільного життя у будь-якій державі. Високий рівень корупції породжує недовіру громадян до органів державної влади та уповноважених осіб, які виконують функції держави або місцевого самоврядування [8, с. 403]. Корупція є однією із найнебезпечніших загроз правопорядку, демократії, правам людини, чесності та соціальній справедливості, вона перешкоджає економічному

розвиткові та загрожує належному і справедливому функціонуванню країн із ринковою економікою, а також має негативні фінансові наслідки для громадян, компаній і держав, а також для міжнародних установ [3; 5]. Саме тому протидія корупції є одним із головних завдань держави.

Навіть на міжнародному рівні передбачено заходи її подолання. Конвенція Організації Об'єднаних націй проти корупції від 31 жовтня 2003 року передбачає, що корупція вже не є локальною проблемою, а перетворилася на транснаціональне явище, яке впливає на суспільства й економіки всіх країн, що зумовлює винятково важливе значення міжнародного співробітництва в галузі запобігання корупції та контролю за нею. Крім того визначено, що всеосяжний і комплексний підхід є необхідним для ефективного запобігання корупції та боротьби з нею. Незаконне придбання особистого майна може завдати серйозної шкоди інститутам демократії, національним економікам та принципу верховенства права, саме тому запобігати корупції та викорінювати її – це обов'язок усіх держав і що для забезпечення ефективності своїх зусиль у цій галузі вони повинні співпрацювати одна з одною за підтримки й участі окремих осіб і груп, які не належать до державного сектора, таких як громадянське суспільство, неурядові організації та організації, що функціонують на базі громад [2].

У свою чергу Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією, ратифікована Україною 16 березня 2005 року [4], визначає, що кожна держава передбачає у своєму внутрішньому законодавстві ефективні засоби правового захисту осіб, яким заподіяно шкоду внаслідок корупційних дій, з метою надання таким особам можливості захищати свої права та інтереси, включаючи можливість отримання компенсації за заподіяну шкоду[5]. Все це пояснюється тим, що рівень корупції є показником привабливості держави для міжнародних компаній, бізнесу, торгівлі, інвестицій тощо.

Істотне значення для подолання корупції має процес декларування доходів і видатків особами, уповноваженими на виконання функцій держави та місцевого самоврядування. Такий обов'язок встановлено щодо службових осіб у більшості провідних держав Європи і світу. При цьому Україна не є виключенням. Однак поряд з таким обов'язком передбачено відповідальність за його невиконання, зокрема кримінальну.

Отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС поставило перед нашою державою певні вимоги, які необхідно виконати найближчим часом. Серед таких вимог є 1) ефективна протидія корупційним та іншим кримінальним правопорушенням у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; 2) обов'язкове подання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій

держави або місцевого самоврядування. При цьому декларування повинно бути відкритим (гласним), крім інформації з обмеженим доступом, а також, прозорим, тобто, без можливості уникнути декларування чи подати недостовірні дані [1, с. 95–96].

На думку іноземних урядовців та бізнесменів, поширення корупції є однією з головних проблем для розвитку нормальних економічних відносин між Україною та іншими країнами, причиною їхнього небажання інвестувати значні кошти у вітчизняну економіку. Наведене яскраво свідчить про те, що пошук ефективних шляхів протидії корупції в Україні є актуальним завданням суспільства [1, с. 95; 7, с. 228].

Таким чином, аргументовано, що істотне значення для подолання корупції має процес декларування доходів і видатків особами, уповноваженими на виконання функцій держави та місцевого самоврядування. Такий обов'язок встановлено щодо службових осіб у більшості провідних держав Європи і світу. При цьому Україна не є виключенням. Однак поряд з таким обов'язком передбачено відповідальність за його невиконання, зокрема кримінальну.

Список використаних джерел

1. Козачина А. М. Проблемні аспекти кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації, пов'язані з євроінтеграційними процесами в Україні. *Наше право*. 2023. № 1. С. 94–99.

2. Конвенція Організації Об'єднаних націй проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.

3. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.

4. Про ратифікацію Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією: Закон України від 16 берез. 2005 р. № 2476-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2476-15#Text>.

5. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.

6. Юріков О. О. Проблеми реалізації антикорупційної політики в Україні. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі*: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 9–10 груд. 2021 р.). Київ, 2021. С. 403–406.

7. Cherniei V., Cherniavskiy S., Babanina V., Ivashchenko V. Criminal remedies and institutional mechanisms for combating corruption crimes: the experience of Ukraine and international approaches. *Juridical Tribune*. 2022. № 12 (2). P. 227–245.